

ZASTĘPCA
DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

RPW/30924/2023 P
Data:2023-04-06

Warszawa, dnia 3 kwietnia 2023 r.

BDG.070.28.2023.PA

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2023 -04- 06
ZAL.	NR

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa

W nawiązaniu do pisma o sygn. IX.517.839.2022.AP z dnia 28 lutego 2023 r. skierowanego do Dyrektora Generalnego Służby Więzienna dotyczącego kwestii związanej z regulacjami zawieranymi w wydawanych przez dyrektorów jednostek penitencjarnych aktach prawnych o charakterze wewnętrznym (porządkach wewnętrznych jednostek penitencjarnych) w zakresie obowiązku korzystania przez osoby pozbawione wolności skierowane do odbywania kary w zakładzie karnym typu półotwartego z „odzieży skarbowej”, uprzejmie informuję, że z uwagą zapoznałem się z przedstawioną przez Pana argumentacją odnoszącą się do przedmiotowego zagadnienia.

Zgodnie z dyspozycjami zawartymi w art. 91 pkt 6 i 92 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 127), zwanej dalej „kkw”, skazani odbywający karę w zakładzie karnym typu półotwartego i otwartego mogą korzystać z własnej odzieży, bielizny i obuwia. Należy zatem wskazać, iż przedmiotowy przepis wskazuje wprost na uprawnienie osób pozbawionych wolności skierowanych do odbywania kary w zakładzie karnym typu półotwartego i otwartego do korzystania z odzieży własnej.

Wobec powyższego zawieranie w ramach aktów wewnętrznych dyrektorów jednostek penitencjarnych norm systemowo ograniczających uprawnienie wyżej wymienionej kategorii osadzonych do korzystania z odzieży własnej nie powinno mieć miejsca.

Niemniej jednak należy mieć również na uwadze, że przywołane w piśmie o sygn. IX.517.839.2022.AP z dnia 28 lutego 2023 r. działania administracji penitencjarnej co do zasady znajdują swoje oparcie w regulacjach ustawowych zawartych w art. 111§ 2 kkw, który stanowi, że w czasie przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz w innych uzasadnionych wypadkach skazany korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia, chyba że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczone albo jeżeli przemawiają przeciwko temu względy bezpieczeństwa. Ustawodawca w trybie przepisu szczegółowego wskazuje, że w pewnych okolicznościach, korzystanie przez osadzonych z odzieży własnej, odbywać ma się w sposób odmienny niż określony w normach posiadających ogólny charakter, które regulują

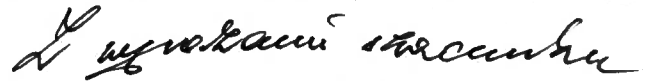
prawo do korzystania z odzieży własnej przez osadzonych ze względu na decyzję klasyfikacyjną i określone w niej warunki odbywania kary pozbawienia wolności (art. 90, 91 i 92 kkw).

Jako szczególne okoliczności ustawodawca wymienia: czas przeprowadzania czynności procesowych, transportowania oraz inne uzasadnione wypadki, które w zestawieniu z ocenami: odpowiedności posiadanej przez osadzonego odzieży własnej do pory roku, stanu tej odzieży w kontekście jej zniszczenia/zużycia lub względów bezpieczeństwa, mogą skutkować tym, że skazany niezależnie od dotyczącej go decyzji klasyfikacyjnej nie będzie korzystał z odzieży własnej.

Zakres przesłanek, które wskazano w przywołanej normie jest bardzo szeroki i wiąże się z ocenami podmiotu stosującego prawo. Uwzględniając bardzo szerokie denotacje nazw „inne uzasadnione wypadki” oraz „względów bezpieczeństwa”, należy wskazać, że celem racjonalnego ustawodawcy było właśnie zapewnienie szerokiego „luzu decyzyjnego” dyrektorom zakładów karnych na tym gruncie.

W świetle powyższego co do zasady opisany stan rzeczy wydaje się być rozwiązaniem prawidłowym. Wątpliwości musi budzić natomiast jego stosowanie jako rozwiązania systemowego realizowanego erga omnes, bez uwzględnienia przesłanek ustawowych - ustawa wskazuje na „uzasadnione wypadki”, czyli sytuacje które się „zdarzają” i są odpowiednio uzasadnione. Dlatego użycie przywołanej normy szczegółowej jako rozstrzygnięć systemowych (np. w porządkach wewnętrznych zakładu karnego typu półotwartego) nie powinno mieć miejsca. Jeżeli jednak opisane okoliczności występować będą odpowiednio do sytuacji indywidualnych i właściwie ocenionych ocenić je należy jako postępowanie właściwe.

Jednocześnie informuję, iż dyrektorzy jednostek podstawowych zostali zobligowani do dokonania zmian w ramach porządków wewnętrznych w omawianym zakresie w taki sposób by osoby pozbawione wolności mogły korzystać ze swoich uprawnień przewidzianych w kkw.

Z up. DYREKTORA GENERALNEGO
SŁUŻBY WIEZIENNEJ

plk Krzysztof Stefanowski

plk Krzysztof Stefanowski
Zastępca Dyrektora Generalnego

Wykonano w 2-ch egz.:

1. adresat
2. aa.